

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poduredništvo:
Trst, Vicolo delle Rose štev. 7

Polletna naročnina . . . Lir 800
Letna naročnina . . . Lir 1.500
Letna inozemstvo . . . Lir 2.500
Poštno ček. račun: štev. 24/12410

Leto IX. - Štev. 40

Gorica - četrtek 2. oktobra 1957 - Trst

Posamezna številka L. 30

Ob nedelji za duhovniški naraščaj

Pripravljamo se na praznovanje nedelje za duhovniški naraščaj, ki jo bomo slovenski verniki goriške nadškofije letos na rožnovensko nedeljo obhajali v tretje. Ker zadeva duhovniškega naraščaja ni stvar samo goriških, temveč prav tako tržaških Slovencev, ne bo odveč, če pogledamo, zakaj je pravzaprav duhovniškega naraščaja med nami tako malo. Kje so vzroki, da je danes število onih fantov, ki se odločijo za duhovniški stan, manjše kakor kdaj koli prej, in zakaj od teh malo tako redki dospejo tudi do cilja?

Omenimo le nekatere.

Brezverci na primer vidijo v duhovniku nasprotnika, izkoriščevalca in tako dalje. Sami dobro veste, kaj vse danes govorijo o duhovnikih. Ni čudno torej, če se kak mladenič odvrne od tega poklica, če starši branijo svojemu sinu, da bi vstopil v duhovniški stan. Kaj pa boš imel od tega? se starši vprašujejo. In ker njihov sin ni dorasel za žrtev, se vrže z vsemi močmi v življenjski vrvež, ki mu obeta srečo, čast, bogastvo in mir. Če ni krščanskega okolja v družini, če fantje ne zahajajo v dobre katoliške organizacije, če je šola materialistično usmerjena, kako naj se najde med njimi kdo, ki bi hotel v bogoslovje? So dobre krščanske družine, a včasih imajo le enega samega sina. Ali naj tega žrtvujemo? se vprašujejo in se ne zavedajo, da ga zase ne bodo ohranili, verjetno ga bodo celo žrtvovali svetnemu pohlepu in nemiru.

To so le nekateri vzroki, ki so pa skoraj vsem znani. Ali naj tako ostane? Ali nas to ne skrbi in ne boli? Saj gre vendar za naše dobro in za našo večno korist. Zato moramo nekaj narediti.

Pa kaj? Predvsem molimo in prosimo Boga, naj vendar tudi v teh razmerah pokliče iz naših vrst fante, polne vere in kreposti, ki se bodo njemu posvetili in ki bodo v njegovi službi človeštvu koristili. Kdaj so pa duhovniki bolj potrebni kakor prav v takih razmerah, ko na božji njivi raste plevel?

Pa to ni dovolj. V družine se mora vrniti pravo krščansko življenje, ki sloni na ljubezni do Boga in ki se ohranja v stalnem, včasih junaskem spolnjevanju božje volje in božjih postav. Rast dobrih krščanskih družin je človeški predpogoj za rast duhovniških poklicev.

Starši in vzgojitelji imajo pri tem odgovorno vlogo. Kjer bo rasla dobra mladina, tam bodo vzkli tudi duhovniški in redovniški poklici. Dobra in temeljita priprava na zakonsko in družinsko življenje in na odgovornost, ki je s tem združena, odpira pot novemu upanju, da bo tu pri nas duhovniški stan tudi v bodočnosti častno zastopan, kljub vsem naporom raznih sovražnikov, ki bi vse to radi preprečili.

Zato pa molimo, podpirajmo ustanove, ki imajo kot cilj vzgojo duhovnikov. Med temi so Marijanišče v Trstu in Alojzijevišče v Gorici. Podprimo tudi naše javne šole. Iz njih smo že dobili prve bogoslovce in mašnike. Tako bomo dali našim šolam spridevalo resnosti v poučevanju in pripravi. Podprimo naše katoliške mladinske organizacije, ki morajo biti žarišče laičnih apostolov, če že ne duhovniških poklicev.

Kraljestvo božje na zemlji bo trajalo do konca sveta. In kjer bo kraljestvo božje, tam bodo tudi duhovniki. Skrbimo, da ne bomo po lastni krivdi zgubili božjega kraljestva, ker smo premalo storili za duhovniški naraščaj.

Zgodovina slovenskega naroda je tesno povezana z zgodovino katoliške Cerkve, z zgodovino božjega kraljestva na zemlji. Če bo duhovnik izginil, potem bo tudi slovenski narod izginil s svetovnega pozorišča. Ne motimo se, če rečemo: Čim bolj se Slovenci od Cerkve odtušajo, tem bolj se ruši njihova narodna zavest in tembolj izgublja svojo narodno samobitnost. Ta trditev je bridka, a na žalost, ne potrebuje dokazov, ker jo vsakdanja izkušnja dovolj jasno potrjuje.

Toda ko mislimo na duhovniški naraščaj, ne pozabimo na one, ki so že duhovniki.

Potrebno je tudi za duhovnike moliti, in sicer veliko moliti. To našo oporo in pomoč potrebujejo duhovniki predvsem za lastno posvetitev, saj je svetniško življenje duhovnika gonilna sila v Cerkvi. Kolikokrat smo kritizirali kakega duhovnika, mogoče domačega dušnega pastirja; videli smo na njem napake raznih vrst, stavili neštete zahteve; a se morda nismo spomnili, da bi zanj zmolili vsaj očenaš za prošnjo.

Milovan Djilas zopet na zatožni klopi

Jugoslovanski časopisi poročajo, da se bo v Sremski Mitrovici začel dne 4. oktobra tretji proces proti Milovanu Djilas, ki je zaprt v tamkajšnjih ječah. Razumljivo, da se bo moral zagovarjati zaradi trditvev in obtožb, ki jih je objavil v svoji zadnji knjigi »Novi razred«, za katero vlada v svetu tako velikansko zanimanje. Kakor smo že poročali, je knjiga izšla v Združenih državah.

Prvič je Milovan Djilas prišel na zatožno klop skupno z Vladimirom Dedijerom v Beogradu leta 1955. Takrat se je moral zagovarjati zaradi izjav, ki jih je dal inozemskim časnikarjem o takratnem položaju v Jugoslaviji. S tem je prizadel ugled Jugoslavije in bil obsojen skupno z Dedijerom pogojno na 18 mesecev zapor.

Drugič je bil klican pred beograjsko okrožno sodišče v lanskem decembru. Zagovarjati se je moral zaradi ostre kritike napram Jugoslaviji ob njegovem zadržanju z dogodki na Madžarskem. Sodniki so takrat upoštevali tudi njegovo prejšnjo pogojno kazen in ga obsodili na tri leta strogega zapor.

Sedaj bo Djilas prišel tretjič na zatožno klop in sodišče ga bo sodilo na podlagi člena 118 kazenskega zakonika, ki predvideva najvišjo kazen 20 let zapor.

Medtem so se za Djilasa zavzeli razni socialistični krogi na Zapadu. V Angliji so na laburističnem kongresu, ki se vrši ta teden, že prvi dan izrazili svoje obžalovanje zaradi kazenskega postopka zoper Djilasa in zahtevali, naj se mu dovoli obramba in javna razprava. Tudi drugod so socialisti nastopili v obrambo Milovana Djilasa.

»NOVI RAZRED«

Djilasova knjiga »Novi razred« zanje medtem velike uspehe. Sedaj so začeli objavljati izvlečke iz te knjige tudi v slov. in ital. jeziku. Iz njih je razvideti, da je vsebina Djilasove knjige ostra in neizprosna kritika o sodobnem komunizmu. To ni knjiga za lahko branje, temveč podroben in filozofsko poglobljen prikaz razvoja komunizma v svetu in zlasti v Sovjetski zvezi ter v Jugoslaviji.

njo, da bi mu Bog pamet razsvetlil in ga podprl v težavah življenja, da bi mu ohranil čistost srca in trdnost ter zvestobo v veri; in v slučaju padca v greh in nezvestobo — da bi ga Bog dvignil iz hudobije sveta.

Naša molitev mora spremljati tudi duhovnikovo molitev, vsakdanjo žrtev njegovo pri oltarju in v življenju, ter njegovo delo za zveličanje njemu izročeni vernikov. Delo za druge ni samo duhovnikova skrb, ampak tudi naša. Saj smo vsi poklicani, da sodelujemo pri gradnji božjega kraljestva na zemlji. Delo, žrtev in molitev — vse je potrebno in koristno. Bog sicer dobro ve, kje so potrebe, a nekako pričakuje, da ga na to opozorimo.

In kako veliko zadoščenje in oporo ima duhovnik, ko ve, da so okoli njega dobre duše, ki trkajo na srce božjega Odrašenika; da so v bližini, v župniji, v organizaciji ljudi, ki svetijo v temi greha s svojim trpljenjem in svojo bolečino. Njihov vsakdanji križ, ki ga darujejo za božje kraljestvo, daje dušnemu pastirju poguma, da ne omaga v samoti in pri delu, ki se človeškim očem večkrat zdi kot neuspeh.

Lojze

Ogrožen je obstoj manjšinske šole v Avstriji

Prav ob začetku šolskega leta se je znova močno poživila gonja avstrijskih Nemcev zoper manjšinske šole na Koroškem. Vlada je namreč pripravila osnutek šolskega zakona za narodne manjšine. Čeprav tega osnutka niso niti objavili in niti ga predložili parlamentu v razpravo, je vendar prišlo v javnost, kakšna da so glavna določila. Po teh vesteh bi novi zakon ukinjal dosedanje dvojezične šole na Koroškem ter v zameno vpeljeval tri vrste šol na narodno mešanem ozemlju: samo nemške, samo slovenske in mešane. Starši sami naj potem odločajo, v katero šolo hočejo poslati otroka.

Na prvi videz se zdi to Salomonova rešitev, saj bi z njo morali biti zadovoljni vsi. A v resnici ni tako. To bi bila pravična rešitev, ko bi manjšina imela opravka z večinskim narodom, ki je demokratično misleč in narodno strpen. Toda avstrijski Nemci so vse prej kot demokratični in strpni do slovanske manjšine na svojem ozemlju. Že sto let si z vsemi dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi prizadevajo, da bi ponemčili Slovence na Koroškem in Hrva-te na Gradiščanskem. V to jim je vedno služila šola in pa gospodarski pritisk. Šola je bila zlasti na slovenskem Koroškem že od svojega začetka velika potujočevalnica, ker v njej niso nikoli priznali slovensčini pravice, ki ji gredo. Posebno hudo je bilo pod Hitlerjem, ki je s pomočjo nemških šol in nacistične propagande ter terorja ponemčil velik del tedanje slovenske mladine. Kar je je ostalo narodno zavedne, jo je dal pobiti na ruskih poljanah ali v nacističnih taboriščih.

Poleg šole je bil močno sredstvo potujočevanja na Koroškem tudi gospodarski pritisk. Nemški kapital je namreč povsod vladal v deželi. Nemške so bile tovarne, lesna podjetja, gostinski obrati, rudniki itd. Nemški kapitalist pa je bil na Koroškem v službi velenemštva. Zato je sprejemal v službo le Nemce in nemškutarje, za narodno zavednega Slovence pa na Koroškem največkrat ni bilo kruha. Isto je treba reči o vladi, ki je prav tako v službah povsod zastopljala slovenske Korošce. Narodni pritisk v šoli in gospodarski izven šole sta zakrivila, da se je toliko slovenskih rojakov na Koroškem potujčilo ali vsaj izgubilo narodno zavest. Zato imamo danes neverjetno dejstvo, da se je pri zadnjem ljudskem štetju komaj 7 tisoč oseb izjavilo za Slovence, 34 tisoč pa »Wundische«, to je za take, ki doma sicer govorijo slovenski, a nočejo veljati za Slovence. To je posledica potujočevanja v šoli in gospodarskega pritiska zunaj šole.

Vsled takega stanja na Koroškem je jasno, da zakonski osnutek dunajske vlade ne predstavlja rešitve šolskega vprašanja na Koroškem, temveč samo nov korak k likvidaciji slovenske narodne manjšine. To se je pokazalo takoj, saj »Naš tednik-Kronika« piše o anarhiji v koroških šolah, ki je nastala takoj, ko se je zvedelo za predlagani zakon. Na raznih šolah so na svojo pest ukinili dvojezičen pouk in takoj vpeljali samo nemškega. V slovenskih vaseh so torej takoj začeli učiti samo v nemščini. Kaj bi nastalo šele, ko bi zakon res potrdili!

V Avstriji imamo opravka z res grdim šovinizmom, ki se iz preteklosti ni prav ničesar naučil. Na Dunaju so sicer ustanovili posebne tečaje za širjenje evropske misli, toda v odnosu do Slovanov so ostali isti nepoboljšljivi nacisti, kot so bili. Vsled tega je v obrambo na-

rodnih manjšin nastopila jugoslovanska vlada. Glasnik zunanjega ministra, Drašković, pomočnik zunanjega ministra, Behler, oba sta izjavila, da je novi zakonski osnutek izzval v Jugoslaviji veliko zaskrbljenost. Poročajo tudi, da je zunanji minister Koča Popović imel poseben razgovor z avstrijskim zunanjim ministrom Figlom v New Yorku, kjer sta se pretekli teden oba mudila na zasedanju ZN. Zdi se, da sta se razgovarjala tudi o novem šolskem zakonu za narodne manjšine v Avstriji.

Upajmo, da bodo odgovorni voditelji obeh držav spoznali, da je v obojestransko korist, če se res uspešno zaščiti obstoj obeh jugoslovanskih manjšin v Avstriji s primernim šolskim zakonom tako kot so ga predlagali zastopniki obeh prizadetih manjšin dunajski vladi. Le tako bo avstrijska republika pokazala, da je zrela demokratična država.

Kongres katol. tiska na Dunaju

Okoli 400 zastopnikov katoliškega tiska 30 narodnosti je te dni zbranih na mednarodnem kongresu katoliških časnikarjev na Dunaju. Ravatelj vatikanskega dnevnika »Osservatore Romano« grof Dalla Torre je otvoril ta V. katoliški časnikarski kongres. Tema kongresa je: Katoliški tisk v Cerkvi in svetu. Otvoritvi kongresa so prisostvovali papeški nuncij, predsednik avstrijskega parlamenta, podkancler, zunanji minister, člani vlade, dunajski župan, ves avstrijski episkopat in drugi zastopniki kulturnega sveta. Častni predsednik kongresa in starosta avstrijskih katoliških časnikarjev je govoril o dolžnostih in odgovornosti katoliških časnikarjev. Na kongresu so se spomnili madžarskega katoliškega časnikarja Ladislava Totha, katerega je komunistični režim vrgel v ječo, kjer je umrl zvest veri očetov, katoliškim načelom in v vzgled katoliškim časnikarjem. Navzoči so nato stali poslali poslanice sv. očeta Pija XII. Papež je opozoril v svojem pismu časnikarje na veliko dolžnost podajanja resnice in odgovornosti. Papež obžaluje v svojem pismu, kako se dandanes potvarja resnica, in kako se šopiri pristranost in kolik je slab sad, ki ga v javnosti povzroča slab tisk. »Kdor ljubi resnico, pravi Pij XII., se mora o resnici prepričati in jamčiti za to resnico, predno jo poda javnosti. Zvestoba resnici pomeni, da mora časnikar iskati in širiti vesti, ki bodo podajale pravo sliko kraja in ljudi...«

Domača politika

Zunanji minister Pella se je vrnil iz New Yorka, kjer je prisostvoval otvoritvi zasedanja Združenih narodov in se srečal z raznimi politiki, predvsem z ameriškim zunanjim ministrom. Na povratku v Rim se je Pella ustavil v Parizu, kjer se je sestal s francoskim zunanjim ministrom in z njim izmenjal svoje poglede na atlantska, evropska in afriška vprašanja. Toda po padcu francoske vlade so ti razgovori obledeli. Ko se je Pella vrnil v Rim, je podal poročilo o zunanjem položaju na merodajnih mestih. Rimski parlament in senat razpravljata in sprejemata proračune raznih ministrstev. Vroča debata se obeta ob proračunu zunanjega ministrstva.

Zapadna Nemčija in Jugoslavija

Zapadna Nemčija je bila že pred časom vznemirjena, ko je ob poljskem obisku Tito izjavil, da je zadovoljen s sedanjo mejo med Poljsko in Vzhodno Nemčijo. Zapadna Nemčija je postala takoj občutljiva. K tem izjavam se še sedaj pridružuje druga možnost, da bi Jugoslavija priznala vlado Vzhodne Nemčije in z njo vzpostavila redne diplomatske odnose.

NAŠ TEDEN V CERKVI SVETI MISIJONI V TRSTU

6. 10. nedelja, 17. pob., rožnovenska: sv. Brunon, spoz.
7. 10. ponedeljek: Marija, Kraljica rožnega venca.
8. 10. torek: sv. Brigita, vd.
9. 10. sredo: sv. Janez Leonard, spoz.
10. 10. četrtek: sv. Frančišek Borgia, spoz.
11. 10. petek: Materinstvo Device Marije
12. 10. sobota: sv. Serafin, spoz.

SV. BRUNON (1030-1101) po rodu Nemec, je bil duhovnik, kanonik v Remu na Francoskem, učen, resen.

Da bi obnovil puščavniško življenje iz prvih stoletij krščanstva, je ustanovil ene-

ga najstrožjih redov. Grenobelski škof Hugon mu je dal v ta namen pusto pokrajino — Kartuzijo. Po njej se imenuje ta red kartuzijanski. Tudi v Sloveniji je bila kartuzija, Pleterje na Dolenjskem, do zadnjega časa, uničena v partizanski borbi.

Za vodilo kartuzijanskega reda je Brunon vzel redovniška pravila sv. Benedikta, a jih je poostri: molitev, popolu molk, stroga pokora, delo. Hrana: kruh, sočivje, voda.

Pravila, ki jih je dal Brunon pred 900 leti, so še danes ista, nespremenjena. So pa stalna obtožba mehkužnega in veseljaškega sveta.

IZ SV. EVANGELIJA

Isti čas so pristopili k Jezusu farizeji in nekdo izmed njih, ki je bil učitelj postave, ga je hotel skušati in ga je vprašal: »Učenik, katera je največja zapoved v postavi?« Jezus mu je odgovoril: »Ljubi Gospoda, svojega Boga, z vsem srcem in vso dušo in vsem mišljenjem. To je največja in prva zapoved. Druga pa je njej enaka: »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe.« Na teh dveh postavah stoji vsa postava in preroči. Ko so pa bili farizeji zbrani, jih je Jezus vprašal: »Kaj se vam zdi o Kristusu, čigar sin je?« Odgovore mu: »Davidov.« Reče jim: »Kako ga torej David imenuje v duhu Gospoda, ko pravi: »Gospod je rekel mojemu Gospodu: Sedi na mojo desnico, dokler ne položim tvojih sovražnikov za podnožje tvojih nog.« Če ga torej David imenuje Gospoda, kako je njegov sin?« In nobeden mu ni mogel ne besede odgovoriti in od tega dne se ga tudi ni nihče več drznil še kaj vprašati.

Zahrbtnim farizejem je Zveličar povedal dve veliki prevažni resnici: Najprej je z novim in posebnim poudarkom slovesno izjavil, da je med vsemi največja zapoved ljubezni: popolna ljubezen do Boga in do bližnjega je podlaga, temelj, središče, krona in vsebina celotne božje postave. Nato pa je izpovedal svoje resnično božanstvo: Jezus ni bil Davidov, ampak božji Sin. On ni bil navaden človek, še manj kak obsestene ali prebrisane zapeljivce, tudi ne človeški prerok ali svetnik ali kak izreden človek, temveč Jezus je bil utelešeni Bog.

Iz življenja Cerkve

SVETOVNI KONGRES ZA LAIČNI APOSTOLAT

V Rimu se bo vršil od 2. do 13. oktobra svetovni kongres za laični apostolat. Iz Združenih držav bo prispela delegacija z nad sto mož in žena. — Iz Abesinije bodo prispeli trije delegati. Zanimivo je to, da jim je omogočil potovanje abesinski cesar sam. Ko je zvedel, da se iz ekonomskih ozirov ne bi mogli udeležiti kongresa, jim je zagotovil brezplačno vožnjo na letalu.

KRISTJANI V DELAVSKEM SINDIKATU

Sociolog pater Oswald von Nel-Breuning je govoril o nalogah in odgovornostih kristjanov v delavskem sindikatu. Poudaril je, da so pravi kristjani samo tisti, ki imajo krščansko vero in ki žive po tej veri tako v privatnem kot v javnem življenju. Krščansko organiziran sindikat nima samo apostolske ali misijonske naloge v sindikalnih središčih, marveč ima tudi obveznosti do vsakega delovnega tovariša, tudi do tistih, ki so organizirani v drugih sindikatih. Ob zaključku svojega govora je predavatelj poudaril važno delo katoličanov v okrilju krščanskega sindikata za borbo proti komunističnemu pronicanju.

CERKEV MORA BEDETI NAD UMETNIŠKIM IZRAŽANJEM

Na prvo nedeljo v septembru je berlinski škof Doepfner posvetil novo cerkev v čast angelom varuhom v mestni četrti Hans. V govoru je med drugim rekel, da je cerkev hivališče večnega Boga med ljudmi. Ko umetniki in arhitekti iščejo novih poti pri izražanju svoje umetnosti, je Cerkev dana stroga dolžnost velike čuječnosti in odgovornosti.

Nam sta omenjeni dve resnici dobro znani. Sta tudi primerno čislani? Ni dovolj vedeti za božje resnice in zapovedi, treba je po njih živeti. Resnice se je treba stalno zavdati in božje zapovedi je treba sveto spoštovati in zvesto izpolnjevati. Kako je z našo ljubeznijo do Boga? Ali nam je On prvi, glavni in najvišji kralj in Gospod? Ali mi resnično ljubimo Boga? On hoče biti ljubljen nad vse ostalo, bolj kot vse drugo: z vsem srcem in z vso dušo in vsem mišljenjem. Ljubimo mi Gospoda, našega Boga, z vsem našim srcem, z vso našo dušo in z vsem našim mišljenjem? Ali nam je On zares najdražji v celem vsemirju? Je-li On naš prvi in glavni in najljubši Zaklad? Ali nismo morda zanikrni, pozabljeni, leni in sebični do Boga? Ga li ljubimo kot treba, čez vse ostalo, z vsemi našimi močmi in brez meje? Ali nam je res bolj pri srcu, veliko slajši, ljubši in dražji kot jedi, denar, ljudje, užitki, zabave in tudi mi sami? Ali je naša duša res polna brezmejne ljubezni do Boga? In naše srce bije, utripa in gori resnično Zanj? Naša pamet, komu služi? Koga časti naša oseba in naše življenje?

In kako je z našo ljubeznijo do bližnjega? Kaj nosimo v srcu: ljubezen ali sovraštvo do ljudi? Bog želi in zahteva dobrohotno ljubezen.

Ljubimo v prvi vrsti Boga! Živimo, delajmo, trpimo in borimo se Zanj! Spoštujemo ljudi, izkazujemo jim dobroto in nudimo jim potrebno pomoč! Varujmo se mržnje, varujmo žalitev, varujmo hinavščine, varujmo se grehov! Čista duša ne pozna sovraštva. Naj kraljuje povsod krščanska ljubezen! Črpajmo jo obilno v zakramentu ljubezni, Presv. Rešnjem Telesu.

Preteklo je deset let od zadnjega misijona. V tem letu obnovimo to starodavno navado v cerkvi.

Namen misijona je izrazito verski. Pri- nesti hoče obnovo verskega življenja v mestnih župnijah.

Hoče nam živo priklicati v spomin glavni namen našega življenja, ki je zveličanje duše; spomniti nas hoče na Boga, ki je naš Stvarnik in naš Oče.

Hoče nam tudi pomagati, da bi se zavredali, da nas Bog vodi k zveličanju po Cerkev. Cerkev je ustanovljena od Kristusa, hrani njegovo besedo in jo oznanja, deli Jezusove zakramente in nas navaja k pravemu verskemu življenju.

Ko je bil napovedan tržaški misijon, so župniki takoj začeli iskati primerne govornike za svoje župnije. Pri tem se ozirajo precej na želje svojih vernikov, ki včasih raje poslušajo redovne duhovnike: frančiškane, kapucine, jezuite; včasih imajo raje svetne duhovnike. — Velika skrb župnikov ob misijonu je tudi, kako vse ljudi obvestiti o misijonu in jih pripraviti do tega, da bi se misijonskih govorov udeleževali. Starejši ljudje, ki poznajo tradicijo misijonov, se za misijon bolj zanimajo kot mlajši, ki te tradicije ne poznajo.

Ob misijonu je treba veliko moliti za uspeh misijona. Gospod škof je sestavil posebno molitev, ki je prevedena tudi na slovenski jezik in se moli po vseh cerkvah že več mesecev.

Ker so v mestu mešane župnije, je gospod škof predlagal, naj se v vsaki župniji vrši misijon tako, kakor je tam primerno. Ker cerkve ne morejo biti istočasno na razpolago za misijonske govore ob urah, ki so najbolj primerne, v dveh jezikih, so duhovniki soglasno sklenili, naj se misijon za slovenske vernike vrši posebej. Tako se bo misijon vršil za italijanske vernike pa od 5. do 13. oktobra. Izjema je samo v župniji sv. Ivana, kjer bo misijon skupen — od 13. do 27. oktobra. V župniji sv. Vincenca pa bo misijon za slovenske vernike od 27. oktobra do 4. novembra.

Verniki se navadno najbolj zanimajo, kdo bo vodil misijon. Pri Novem sv. Antonu in v Rojnu bosta vodila misijon g. Stanko Janežič in salezijanski duhovnik s Koroške g. Alojzij Luskar. V Barkovljah bo imel misijon g. Ludvik Šavelj, v Škedenju in pri Sv. Vincencu g. Jože Vidmar, pri salezijancih g. Silvester Mihelič, pri Sv. Ivanu kapucina p. Fidelis in p.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

SKOFIJSKI SVETOVALCI

Cerkveni zakonik določa, da naj se v škofijah, kjer ni stolnega kapitlja, ustanovi zbor škofijskih svetovalecev, ki naj pri upravljanju škofije vrši kot škofov senat iste posle kot redni kapitelj. Zbor je sestavljen iz šestih ali tudi štirih škofijskih svetovalecev.

Presvitli msgr. Mihael Toroš, ap. administrator v jugoslovanskem delu goriške nadškofije, je dne 19. sept. t. l. ustanovil zbor škofijskih svetovalecev za goriško in za tržaško-koprsko administraturo.

Zbor svetovalecev goriške administrature je takole sestavljen: dekan Andrej Simič iz Solkana, predsednik; župnik msgr. Alojzij Filipič iz Batuj, dekan Anton Kranež iz Biljane, dekan Oskar Pahor iz Mirna, dekan Janko Premrl iz Sv. Lucije in dekan Ivan Semič iz Kanala, člani.

Zbor škofijskih svetovalecev za tržaško-koprsko administraturo pa je takole sestavljen: delegat msgr. Albin Kjuder, predsednik; dekan Jožef Glazar, dekan Franc Lavrenčič, dekan Jožef Milič in župnik Ivan Budin, člani.

Vsem prečastitim gospodom škofijskim svetovalecem, ki imajo čast in težko odgovornost, da tvorijo ožji svet svojega ordinarija, iz srca čestitamo in jim želimo obilo uspeha.

VALENTINU STANICU

V Kanalu so odkrili spomenik Valentinu Staniču. Ta mož se je rodil v Bodrežu pri Kanalu leta 1774 in umrl kot kanonik v Gorici leta 1847. Bil je prvi narodni buditelj na Goriškem, ljudski pesnik, vzgojitelj, alpinist in človekoljub. V Gorici je ustanovil gluhošolstvo in prvo društvo za varstvo živali v Avstriji. Letos so mu za 110-letnico smrti odkrili spomenik na glavnem trgu v Kanalu. To je gotovo zelo hval vredno delo. Ob odkritju je Valentinu

Marijan, pri Sv. Jakobu duhovnik klaretskega reda p. Surina.

Misijon se bo vršil tudi v miljski župniji. Slovenski verniki bodo imeli svoje govore v cerkvi sv. Ivana v Žavljah-Stramarju, od 13. do 14. oktobra.

Misijonski govori bodo v omenjenih župnijah v glavnem zjutraj in zvečer. Zjutraj bodo govori med šestimi in sedmo uro, zvečer pa med sedmo in osmo uro. Poskrbljena bo tudi za stanovske govore za dekleta, žene, moške in fante.

Spored misijonskih govorov

NOVI SVETI ANTON:

Začetek misijona: v soboto 5. okt. ob 19.45. V nedeljo govor ob 7h.
Med tednom: vsako jutro ob 6h sv. maša, ob 6.30 misijonski govor.
Vsak večer ob 7.45 rožni venec, ob 8h govor.
Stanovski govor za dekleta: v četrtek 10. okt. ob 16.30.

SVETI JAKOB:

Začetek misijona: v nedeljo 6. okt. ob 9h, popoldne je govor ob 16h.
Med tednom: Zjutraj ob 6.30 sv. maša, ob 7h misijonski govor.
Zvečer ob 7.30 govor.
Stanovski govori: Za žene v torek 8. okt. ob 16.
Za dekleta v sredo 9. okt. ob 20h.
Za moške v četrtek 10. okt. ob 20h.
Za fante v petek 11. okt. ob 20h.

Verne in zavedne domačine in prijatelje iz Gorice in okolice, čč. gg. duhovnike, Marijino družbo, Tretji red in naše katoliške mladinske organizacije vabimo k slovesni rožnovenski procesiji. Marijin kip bomo danes, v četrtek zvečer, z lučkami in razsvetljavo prenesli iz kapelice na tri-

Staniču govoril briški rojak Ludvik Zor-zut.

Kanaleci so se oddolžili tudi spominu drugega svojega znanega rojaka glasbenika in skladatelja Josipa Kocjančiča (1844-1878). Na njegovi rojstni hiši so mu odkrili spominsko ploščo isti dan kot Staniču spomenik.

NOVA DEKANA

Apostolski administrator msgr. Toroš je te dni imenoval za dekana dekanije Klanece g. Jožefa Miliča, soupravitelja v Divači; za dekana dekanije Postojna pa g. Franca Lavrenčiča, župnika v Hrenovcih. Čestitke in voščila!

OB NEMSKI MEJI

Število slovenskih izseljencev ob nemški meji se je povečalo z novimi priselci, ki so begunci iz Hrvaške in tudi iz Slovenije. Sedaj stanujejo v Creutzwaldu in imajo vsak četrtek slovensko mašo.

Tudi v Luksemburgu so se naselili novi slovenski begunci. Domači župnik Molitor jih zbira vsako nedeljo skupaj s Hrvati.

SLOVENC NA ANGLESKEM

Izseljenška zveza je izdala kratko in poučno knjižico o Slovencih v Angliji. Knjižica nas seznaja o življenju, delu, trudu in kulturnem udejstvovanju naših ljudi v Angliji. Knjižico zaključuje beseda: »Kako bodo Slovenci na Angleško živeli v prihodnosti, bomo vsako leto dodali tej knjižici list. Bog daj, da bi bili listi polni napredka in božjega blagoslov.« To želimo našim bratom širom po svetu tudi mi.

BARKOVLJE:

Začetek misijona: v nedeljo ob 8h (sveta maša, govor, procesija); popoldne govor ob 16h.

Med tednom: Zjutraj ob 6h sv. maša, ob 6.30 govor.

Zvečer ob 7h sv. rožni venec in govor. Stanovski govori: Za dekleta v sredo 9. okt. zvečer.

Za žene v četrtek zvečer.

Za moške in fante v petek zvečer.

ROJAN:

Začetek misijona: v soboto 5. okt. ob 7.30 zvečer.

V nedeljo 6. oktobra mis. govor pri sveti maši ob 7h in ob 9h ter zvečer ob 7.30.

Med tednom: Zjutraj ob 6h sv. maša, ob 6.30 govor.

Zvečer ob 7.30 sv. rožni venec, nato govor.

Stanovski govori: Za dekleta v sredo 9. okt. ob 20.30.

Za žene v četrtek ob 16h.

Za moške v petek ob 20.30.

Za fante v soboto ob 20.30.

SKEDENJ:

Začetek misijona: v soboto 5. okt. ob 19h.

V nedeljo 6. okt. govori ob 10h in ob 19.30.

Med tednom: vsak dan zjutraj ob 6.30 govor, nato sv. maša.

Zvečer ob 18.30 govor.

Stanovski govori: Za moške in fante v ponedeljek v četrtek ob 20.30.

Za dekleta v torek in petek ob 20.30.

Za matere v sredo ob 15.30.

PODGORA PRI GORICI

V NEDELJO 6. OKT. OBHAJAMO OBLETNICO SLOVESNE POSTAVITVE IN BLAGOSLOVITVE MARIJINE KAPELICE V PODGORI.

dnevni obisk in čiščenje v našo cerkev. V nedeljo ob 2.30 se začne slovesna proslava v cerkvi, nato bo procesija in ob povratku prenos priljubljenega spominskega kipa zopet v kapelico in tam blagoslov, offer in sklep.

Vabljeni — Pridite!

DVA JUBILEJA

V septembru smo zamejski Slovenci praznovali življenjska jubileja dveh naših odličnih mož. Tu v Gorici je obhajal 50-letnico rojstva odgovorni urednik našega lista msgr. dr. Močnik Franc. Ni hotel nobenih svečanosti, vendar bi ne bilo prav, če bi njegovega jubileja vsaj ne omenili. Naj mu gredo naša iskrena voščila in zahvala, da je sprejel vodstvo KG in da ga pogumno vodi, čeprav ga nekateri napadajo.

Podoben jubilej je v daljni Ameriki praznoval dr. Miha Krek, namreč 60-letnico rojstva. Po smrti dr. Korošca in dr. Kulovca je Miha Krek sprejel vodstvo SLS in med vojno bil član jugoslovanske vlade v begunstvu. Po vojni je bil izvoljen za predsednika Narodnega odbora za Slovenijo. Kot tak si je vedno prizadeval vsepovsod za pomoč slovenskim beguncem in za povezavo med njimi. Vedno se je zanimal tudi za usodo slovenske manjšine v Italiji.

Tudi ministru dr. Kreku naša voščila v daljni Washington.

Goriški trgovec žrtev gora

V nedeljo 29. septembra se je na Montazu smrtno ponesrečil goriški trgovec Avgust Pipan, ki ima tekstilno trgovino nasproti ljudskega vrta. V spremstvu dveh drugih oseb je v nedeljo nameraval doseči Montaz, a pri plezanju se mu je spotaknilo in padel je 100 metrov globoko. Komaj v ponedeljek popoldne so ga po hudih naporih spravili v dolino. Reševalne, ki je trajalo vso noč, je izvedla reševalna skupina iz Rajblja.

Nova vladna kriza v Franciji

Po treh mesecih precej razburkane vladanja je francoski ministrijski predsednik Bourges Maunoury pretekli ponedeljek odstopil, ker je v poslanski zbornici dobil nezaupnico v zvezi s predlaganim zakonom o alžirski avtonomiji. Proti njemu so glasovali desnica, komunisti in večina neodvisnih, zanj pa socialisti, kršč. demokrati in radikali. Ko je videl rezultat, je Bourges takoj odstopil skupaj z vsemi ministri. Predsednik Coty ga je naprosil, naj še naprej začasno vodi tekoče posle vlade, dočim je sam že v tork začel s posvetovanji za sestavo nove vlade. Napovedujejo, da bo ta naloga težka in da bo dolgo trajala, predno bo Francija dobila novo vlado.

Maunouryjeva vlada je padla, ker poslanci niso hoteli sprejeti okvirnega zakona o Alžiru. Ta zakon, ki bi podelil Alžiru precejšnjo avtonomijo, ni bil pogodu nacionalistom, ki se boje, da bi na ta način izgubili Alžir. Komunisti pa so glasovali proti zato, da povečajo zmedo. Saj je položaj Francije res zelo zmeden. Znotraj grozi inflacija in številne stavke, ki so že napovedane; zunaj pa se bo kmalu začela razprava o Alžiru pred ZN, dočim v Alžiru gre do boji naprej. Francija je upala dobiti podporo svojih prijateljev na podlagi novega zakona Alžiru. Sedaj je to upanje šlo po vodi in z njim je Francija gotovo izgubila marsikakega prijatelja pri ZN, ki bo glasoval proti njej, kajti Francozi bi se morali zavedati, da imajo Alžirci vedno več simpatij v svetu.

Vzrok, da je Maunouryjeva vlada padla, je tudi Italija. Ta je namreč sprejela prošnjo tunizijskega predsednika Burgibe, da bo Tuniziji dobavljala orožje. Za sedaj le lahko orožje za oborožitev enega bataljona. To je francoske nacionalistično usmerjene poslance tako razkačilo, da so vrgli vlado. Italijanska vlada svojo namero opravičuje z dejstvom, da je Tunizija zapretila, da se obrne s prošnjo za orožje k Sovjetski zvezi, kakor sta storila Egipt in Sirija, če je ne uslišijo na Zapadu. Vsled tega je Italija soglasno z Združenimi državami obljubila, da bo Tuniziji pomagala. Vendar Francozi tega koraka niso mogli prenesti, zato so danes brez vlade. Ali jim bo to prineslo kako korist, je malo verjetno.

Položaj okrog Sirije

Položaj v arabskih državah, zlasti okoli Sirije še vedno ni jasn. Sovjetski zunanji minister Gromiko, ki načeljuje sovjetski delegaciji na zasedanju Združenih narodov v New Yorku, je pozval vzhodne in zapadne države, naj podajo izjavo, da se ne bodo vmešavale v notranje zadeve arabskih držav. Posebej se je Gromiko obrnil na veselje, naj bi dale svečano izjavo, da se ne bodo vmešavale v notranje zadeve katerekoli države. Sovjetska zveza, pravi Gromiko, je pripravljena podpisati kakršnokoli izjavo te vrste.

Zapadni svet, pravi dalje Gromiko, se mora zavedati, da bi se morebitni neredi na Srednjem Vzhodu kaj hitro razširili po ostalem svetu, in zapadni svet mora vedeti, da se svetovni mir ne da deliti... Če je mir nekje na svetu ogrožen, potem je ogrožen povsod. Če bi kdo napadel Sirijo, bi svetovni mir bil postavljen v nevarnost in če zapadne sile ne bodo prenehale z draženjem, bo svetovni mir zares v nevarnosti... Gromiko želi, da bi prišlo do sestanka in razgovorov med predsednikom Sirije in Združenih držav.

Rasistična kriza v ZDA

V državi Arkansas že več dni trajajo spori med belci in črnci. Belci ne dovolijo, da bi črnci sedeli skupaj z njihovimi otroci v državni šoli v Little Rock.

Predsednik Eisenhower je ukazal, naj zvezne oborožene sile čuvajo črnce pred nasiljem belih. Mnogi zagovorniki razizma pravijo, da so federalne oborožene enote protustavno prišle v Arkansas in zahtevajo njih umik. Problem spora med belimi in črnci pa smatrajo za interno zadevo. Guvernerji mešanih južnih pokrajin so se ta teden sestali s predsednikom Eisenhowerjem, da bi zadevo poravnali na čim mirnejši način.

Med laburisti in Jugoslavijo

Pred časom so angleški laburisti marljivo obiskovali Jugoslavijo in občudovali njen socializem. Laburistični poslanci, bivši ministri in bodoči ministri so letovali na Brionih, na Bledu in Dubrovniku, kjer so počivali in uživali vse dobrote na jugoslovanske državne stroške. To se je začelo kmalu potem, ko je bil Tito v sporu z Moskvo. Po Stalinovi smrti se je marsikaj spremenilo in postalo je jasno, da je to bil te osebne spor med dvema diktatorjema. Toda kaj bistvenega se ni menjalo. Jugoslavija je ostala komunistična država, v kateri določeno število privilegirancev živi na račun delovnega ljudstva življenje razkošnih buržujev. Po daljšem času so se sedaj angleški laburisti spomnili, da pravzaprav toliko opevani jugoslovanski socializem ni nič drugega kot komunizem, da je to le igra besedi brez osnove. Ko je v zapadnem svetu sedaj izšla Djilasova knjiga: Novi razred, so postali tudi laburisti previdni. Najprej so sami brali Djilasovo kritiko. Potem so zvedeli, da je morala ameriška čitalnica v Beogradu odstraniti to knjigo s svojih polic, da je ne bi brali radovedni Jugoslavlani. Prav tako ne sme v Jugoslavijo nobena tuja revija, ki prinaša odlomke iz Djilasove knjige. Nazadnje pa še proces proti Djilasu. Toda na ta proces ne smejo tuji opazovalci. To je sedaj odprlo oči angleškim laburistom in upajmo, da tudi marsikakim tujim socialistom, ki gledajo v jugoslovanskem sistemu uresničenje pravega socializma.

kov, katere so 8. 12. 1942 Italijani pod pretvezo, da so partizani, zaprli. Pisal je na pristojne oblasti, sv. očetu in celo samemu Mussoliniju, kjer je dokazoval, da so zaporniki po nedolžnem zaprti. Ko je v juliju 1943 posebno italijansko vojno sodišče obsodilo na smrt 5 Žirjanov baje zaradi komunizma, sta dr. Kolednik in škof Mileta tako dolgo prosila laškega generala, da je ta raztrgal smrtno obsodbo.

Po 8. septembru 1943 je dejanski prenehala ital. okupacija Dalmacije. Tedaj so pričeli obiskovati otok zdaj titovci, zdaj Nemci in dr. Kolednik je imel polno posla, da je reševal svoje župljane pred enim kot pred drugim. Vsi Hrvatje v emigraciji kot doma so si edini v tem, da se imajo Žirjani zahvaliti edino dr. Koledniku, da v času njegovega bivanja na otoku ni bil ustreljen niti eden Žirjan, čeravno je bilo človeško življenje takrat tako strašno poceni. To je priznal tudi letošnji hrvaški »Glasnik Srca Jezusovega«, kateri se je oddolžil g. dr. Koledniku za blazajočo se srebrno mašo s toplim in pohvalnim člankom.

Po likvidaciji italijanske zasedbene uprave v jugoslovanskih krajih so dr. Ko-

Pogreb Ivana Sibeliusa

V Helsinkih na Finskem se je vršil v ponedeljek slovesen pogreb velikega finskega glasbenika Ivana Sibeliusa. Sedem gorečih sveč, ki so pomenile sedem simfonij, je poslednjič osvetljevalo zemeljske ostanke velikega glasbenika mojstra. Med pogrebnimi svečanostmi je helsinški simfonični orkester izvajal četrto avtorjevo simfonijo: kakor je izrazil pokojnik, naj mu jo ob pogrebu izvajajo. Pogrebu je prisostvovalo 700 glasbenikov, predsednik republike, člani vlade in celotni diplomatski zbor.

Ivan Sibelius se je rodil leta 1865 na Finskem; študiral je kompozicijo z Wegeliusom v Helsingforsu, pozneje z Beckerjem v Berlinu in Fuchsom na Dunaju. Že kot 35 leten je za svoje velike zasluge prejel od države penzijo in se tako ves posvetil muziki. Komponiral je veliko del, v katerih opeva svojo zemljo in svoje ljudstvo, njegov boj za svobodo in neodvisnost v utesnjenosti med Rusijo in Švedsko.

Sibeliusove simfonije so preproste, čisto ljudskega značaja, vsem razumljive in dostopne. Sam je rekel o sebi: »Moje simfonije so muzika, ekspresionistična muzika brez vsake literarne primesi. Tako so bile mišljene in izdelane. Jaz nisem muzik literat. Zame začenja muzika, kjer prenehajo besede.«

Nemiri v San Marino

San Marino je mala republika na visokem hribu nad Riminijem. Zadnje dni je to malo hribovsko »vase« zajela panična borba. Republiko vodi velik svet 60 svetovalec, ki izbere dvakrat na leto po dva regenta, ki predstavljata izvršno oblast. Čast regentov je že vsa leta po vojni v rokah komunistov in njih zaveznikov socialkomunistov. Koncem septembra pa je naenkrat odstopilo 29 članov velikega sveta. Regenta sta proglasila, da je s tem veliki svet razpuščen in sta napovedala za prve dni novembra nove volitve in sebi podaljšala službeno dobo. Ostalih 31 članov velikega sveta pa pravi, da so oni v večini, da morajo oni izbirati nova regenta in da so volitve nepotrebne. Pristaši manjšine so s silo preprečili večini vstop v vladno palačo. Tako se sedaj večina sestaja na trgu pred župno cerkvijo, kar je po starem izročilu prav tako veljavno. Sedaj grozi tej mali republiki, ki je simbol demokracije, politična zmešnjava, da bo imela revolucijo. Manjšina hoče obdržati stara regenta in zahteva volitve, večina pa si bo izvolila nova regenta, a ne more vstopiti v vladno palačo. Tako bo imela mala republika kar štiri regente in dve vladi za 14.000 podanikov.

30 tisoč Italijanov pojde v ZDA

Predsednik Eisenhower je dne 11. sept. podpisal novi zakon, ki določa, da se bodo Italijani, ki so bili v ZDA 60 tisoč tujcev več od običajnega letnega števila naseljenecv in to le če se bodo izkazali za izredno potrebne in v slabih ekonomskih razmerah. Za Italijo je določeno število 22 tisoč. Vendar če upoštevamo, da je nadaljnjih 8 tisoč Italijanov že vložilo prošnjo za izselitev, in da te prošnje niso bile še rešene, lahko računamo, da se bo v prihodnjih dveh letih izselilo iz Italije v ZDA 30 tisoč Italijanov.

lednika odgnali Nemci v Nemčijo, kjer se je sproti izmikal gestapovskim krempeljem. Ko je leta 1945 prišel na tihem v Maribor, so ga Himlerjevi krovoloiki le izsledili in dne 27. 2. 1945 zaprli. Toda dnevi nemškega barbarstva so bili šteti. Par tednov pozneje vidimo dr. Kolednika znova prostega. Odšel je po prevratu najprej v zahodno Evropo, odtod pa v Kanado, kjer je — kdo bi pričakoval kaj takega po tolikšnih naporih — nadaljeval s književnim delom, katerega je moral leta 1941 prekiniti.

S svojim nenavadnim zanosom, ki drvi kakor houdournik preko vseh zaprek, je dosegel, da je danes Jurčičev »Jurij Kozjak« ena izmed najbolj znanih slovenskih povesti, saj je prevedel ali vsaj omogočil prevod v naslednje jezike: angleščino, armenščino, abesinščino, češčino, francoščino, grščino, hebrejščino, hindu, italijanščino, kitajščino, latinščino, litovščino, madžarščino, nemščino, nizozemščino, poljščino, portugalsčino, slovaščino, srbohrvaščino, španščino in vietnamsčino, a če se ne motim, pripravlja »Kozjak« še v ukrajiniščini, arabščini in v malgaškem jeziku (Madagaskar). Deloma so ti prevodi že izšli v velikem kovčku, po katerem sem br-

R A Z N E N O V I C E

Odlikovanje za junaško dejanje

Prvič v 52 letih svojega obstoja, je družvo »Luca Serie, ki vsako leto odlikuje kako junaško dejanje, letos odlikovalo žensko, mlado Rimljanko Ivoone Bertolotti, ki je dne 10. januarja 1956 rešila iz plamenov štiri otroke.

Lepo odlikovanje ji je podelil rimski župan Tupini na Campidogliu ob navzočnosti visokih dostojanstvenikov in številnega občinstva. Poleg bronaste kolajne in 50 tisoč lir je prejela tudi pergamentno s sledenim pojasnilom: »Dne 10. januarja 1956 je v Rimu z velikim altruizmom tvegala lastno življenje, da je rešila iz goreče sosedne barake štiri otroke, ki bi brez njene junaštva gotovo zgoreli.«

Bertolotti je tedaj živela v težkih gospodarskih razmerah. Ležala je doma bolna, ko je v sosednji baraki zaslišala prasketanje ognja. Vstala je in takoj rešila iz plamenov vse štiri otroke.

Kongres za reklamo

V soboto 28. septembra se je v Trstu pričel tridenveni kongres za organizacijo reklame, katerega so se udeležili izvedenci iz vse Italije. Nastopili so razni govorniki, med drugimi tudi predsednik Tržaške trgovske zbornice prof. Luzzato Fegiz s temo o poizvedovanju, o javnem mnenju in proučevanju trga. Ameriški urad za propagando, USIS, je ob tej priložnosti priredil posebno razstavo o reklamnih metodah velikega ameriškega pristanišča The Delaware river port.

30 tisoč novih visokošolcev

Na 30. italijanskih univerzah se je za akademsko leto 1957-58 vpisalo okrog 30 tisoč novih slušateljev. Lansko leto je bilo to število skoro isto, tako da lahko računamo, da je danes v Italiji približno 210 tisoč visokošolcev, kar je za Italijo zelo visoko število. Največje število kandidatov, ki dosežejo doktorski naslov, je med slušatelji prava in sicer 37 tisoč, sledijo medicinci s 33 tisoč, ekonomija in trgovina s 25 tisoč, inženirji s 20 tisoč, filozofija s 18 tisoč, farmaceutika s 10 tisoč in razne druge fakultete s 50 slušatelji.

Portugalske misijonarke

V Afriko je pred kratkim odpotovala skupina portugalskih redovnic. S tem je število portugalskih misijonark naraslo na 1000. Največ jih je v Aziji in Afriki.

Katoličani v Hong-Kongu

Število katoličanov v Hong-Kongu je v enem letu naraslo za 19.000. Škofija šteje sedaj 108.000 katoličanov. Zanimivo je, da je največ spreobrnjenj med odraslimi, saj se jih je dalo krstiti kar 16.000. Na sveti krst se trenutno pripravlja 11.765 katehumenov. V škofiji deluje 284 duhovnikov, 92 misijonskih bratov in 565 redovnic.

Podražitev pošte

V smislu sklepa italijanske vlade bo treba dopisnice, razglednice, vizitke itd. frankirati ne več z znanko 10 lir, temveč 15 lir. Pristojbina za navadna pisma ostane neizpremenjena (25 lir), pristojbina za priporočena pisma pa je bila povišana od 45 na 75 lir. Drajše so postale tudi pošne pakete pošiljke. Izpremenjene so bile tudi razne druge postavke. — Nove določbe so stopile v veljavo 1. oktobra.

skal z največjo naslado. Res edinstveno delo, pred katerim se je treba odkriti. Dr. Kolednik pa se ni pečal samo s prevajanjem, temveč se je ovekovečil v naši književnosti še s številnimi članki, katere je objavljval od leta 1930 dalje v Bogoljubu, Cerkvenem glasbeniku, šibeniškem Katoliku, Vigredi, Rafaelu, celovski Nedelji, Slovencu in v čikaškem Novem svetu. Njegovi biografski članki, objavljeni v Novem Svetu (drugi žal nimam pri rokah) so pisani v jako mikavnem slogu, iz katerega veje zdaj občudovanje in spoštovanje »Prelat Janez Kalan« NS 1949 št. 4. »Slovenski Mojzes — nadškof Jeglič« NS 1950 št. 8) zdaj iskrena hvaležnost »Gospod Vinko« NS 1950 št. 9). Spet drugi članki so važni zgodovinski drobci »Slovenski mučenec Franček Pen« NS 1949 št. 5. »Nepoznani slovenski mučenec« NS 1949 št. 9), katere bo enkrat pozneje s pridom uporabil zgodovinar naše narodne povestnice.

Srebrnomašniku kličem ob tej priliki svoj prisrčni: »Na mnoga leta«, vsaj tja do železne maše, da bi imeli še Cankarja in Meška v petindvajsetih jezikih.

Branimir Pistivšek

VPRAŠUJETE — ODGOVARJAMO

AVTOMACIJA

Večkrat slišim preko radia o avtomaciji ali avtomatizaciji. Kaj je to in komu pri-
naša korist?

Tomaž

*

O avtomaciji smo v našem listu že ponovno pisali (13. jun. in tudi že prej). Pomeni pa kontrolo strojev s stroji. Na ta način ena sama oseba ali zelo majhno število ljudi lahko vodi izredno veliko število strojev in zato opravi izredno veliko dela. Taka kontrola se vrši navadno s posebnimi, tako zvanimi elektronskimi stroji, pa tudi z drugimi. Avtomacija je torej višek mehanizacije, ko stroj človeku ne pomaga samo pri delu, temveč ga nadomeštuje pri vodstvu drugih strojev.

Vsaka iznajdba je lahko človeku v korist ali v škodo. O avtomaciji je dejal sv. oče: »Tudi uporaba avtomacije odvisi od človeka samega in mu je lahko v blagor ali v prekletstvo, kot bo pač znal obračati to pridobitev moderne znanosti.« Če bodo avtomacijo pravilno rabili, bo gotovo prinesla delavcem velike koristi, ker jih bo rešila mnogih težkih del, ki jih morajo sedaj opravljati s trudom, kakor so že navadni stroji zelo glajšali delavcem razna dela. Lahko se pa tudi avtomacija sprevrže v prekletstvo, če jo bodo uporabili le v prid kapitalu za kopičenje bogastva.

Iz počitniške torbe

TRAVNIK V GORICI

Med slovensko mašo sta stopila v cerkev na Travniku dva francoska duhovnika. Po maši sta nagovorila tri italijanske vojake, ki so bili tudi pri slovenski službi božji, in jih vprašala, v kakšnem jeziku so peli na koru. Vojaki, ki so bili slučajno iz doline Aosta, so Francozoma lepo pojasnili, da so v Gorici poleg Italijanov tudi Slovenci in da imajo v več cerkvah svojo službo božjo kakor Francozi v Aosti in Nemci na Tridintinskem. Vojaki so še gostoma povedali, da zato radi gredo k tej službi božji, ker so se slovenski pevi iz Ljubljane tako lepo postavili na pevskem festivalu v Arezzu. Čudno se je Francozoma zdelo le, da so se verniki po maši v skupinah ustavili pred cerkvijo in se veselo pogovarjali. »To je lepa navada Slovencev,« so pojasnili vojaki in se poslovlili od Francozov. — Bil sem v bližini, vse slišal in veselo spravil v svojo počitniško torbo...

AVTOSTOP

Pred zadnjo vojno so še hodili mladi študentje med počitnicami peš od kraja do kraja. Zlasti v nekaterih deželah — tudi v Sloveniji — je bila navada in študentska pravica, da so se oglasili v vsakem farozu. Pozdravili in predstavili so se tako: = Pauper studiosus sum, peto viaticum — uboga študentska para — reva sem, prosim za pomoč. = Gorje župniku, ki bi vrata zaprl! Daleč v deveto špansko vas bi študentje raznesli, kakšen stiskač je.

Danes dijaki vse drugače potujejo in si ogledujejo svet; vse je v atomskem razvoju in tako tudi študentski turizem. Avto teče po barkovljanski cesti in na primer tam pred Miramarom dvigata dva študenta z nahrbtniki roke. Mahata in mahata — in — avto se ustavi. To je avtostop. Seveda taka potnika nič ne plačata in se peljeta, dokler pač šofer hoče. Nekateri takšni mladi potniki imajo več sreče kakor pameti. Tako so se pohvalili trije ljubljanski študentje, da so videli vso Italijo od Trsta do Genove, do Palerma in nazaj do Reke vse zastoj, še celo marsikatero kosilo in večerjo so dobili, da so parkrat celo v prvovrstnih hotelih imenitno spali. Ti trije fantje so namreč dobro znali angleško in so po prvih izkušnjah začeli ustavljati samo ameriške avtomobile. Ko so gospodi v velikem avtomobilu razložili, da so heraci in siromaki iz Titove Jugoslavije, da so občudovalci zahodne demokracije, da redno obiskujejo ameriško knjižnico, so imeli seveda vrata odprta in tam pred Livorno je neki zapadni magnat dal našim študentom kar dve sto dolarjev, ker jih ni mogel dalje peljati.

Seveda nimajo vsi dijaki enake sreče. Tri dijakinje iz Milana so šle prepozno po svetu, komaj sedaj v septembru. Pravijo, da gori proti severu se že zastoj kar dobro vozile, nazaj čez Alpe pa ni bilo več vozil in tako so potrošile ves denar, ki so si ga v eno smer prihranile.

Tudi avtostop ima poleg sončnih svoje mnoge senčne strani.

Branimir Pistivšek:

Roman romana

(Srebrnomašniški jubilej dr. Kolednika)

(Nadaljevanje in konec)

Tu je v klasično kratkem času enega leta poleg svoje službe pripravil za tisk še Jurčičeve romane »Lipeta«, »Desetega brata« in »Tihotapca« v nemščini, nakar je nenadni nemški vdor v Jugoslavijo leta 1941 vsaj začasno prekrizal načrte jubilara.

S krvavo nemško okupacijo se je pričel križev pot slovenskega naroda. Dr. Kolednik, katerega je nemški vdor presenetil v Mariboru, je še srečno pobegnil v Ljubljano, a odtod v svojo nekdanjo župnijo Žirje na istoimenskem otoku (v rožniku 1941). Tu se je ponovno odločno zavzel za svoje župljane, ki so bili preganjani od fašistov. Da bi oropali dobre in zavedne poslednje učinkovite zaščite, so ga italijanske oblasti v avgustu 1942 internirale v lastnem župnišču in mu tako onemogočile delovanje med ljudstvom.

Komaj izpuščen iz krivične internacije, pogumno posreduje v zadevi 53 zaporni-

Občni zbor SKK

Preteklo soboto je imel Slovenski kulturni klub v Trstu svoj redni letni občni zbor. Velika udeležba članstva je bila zgovoren dokaz, da je življenje kluba uspešno. Iz poročil posnemamo, da je klubov odbor imel v preteklem letu 18 sej. Klub je imel med letom 35 sestankov in sicer 22 sestankov s predavanji, 7 literarno glasbenih, 1 debatni večer in 5 zabavnih večerov. Klub šteje nad 80 članov in od teh se vsaj 2/3 udeležuje rednega klubskega življenja. Klub je organiziral dvoje letovanj v Ukvah in 5 izletov v bližnjo tržaško okolico.

Klub bo nadaljeval z započetim delom, zbiral zdrave mlade sile in jih usmerjal v narodno rast. Pri volitvah so prisotni zaupali vodstvo v veliki meri staremu odboru za malenkostno spremembo. Skoraj sto odstotno pa je bil potrjen predsednik Drago Štoka.

Črni dnevi tržaške občine

Končno smo le dobili na občino tako dolgo napovedovanega komisarja. V četrtek zvečer 26. septembra je ing. Bartoli predal posle dr. Mattucciju, dosedanjemu viceprefektu v Mantovi, ki je bil tri dni prej z odlokom tržaške prefekture imenovan za prefekturnega komisarja tržaške občine. Naslednji dan se je dosedanji župan z občinskim odborom poslovil od vodilnih funkcionarjev občine, dočim mu je vladni generalni komisar poslal pismeno zahvalo za osemletno delo.

Brez dvoma je ta dogodek nekaj bridkega za tržaško mesto. Saj nam niso v prijetnem spominu različni občinski komisarji in podestati fašistične dobe, ki so brez vsake kontrole prebivalstva paševali na županskih stolčkih ter nekatere občine porinili v ogromne dolge, pošiljali slovenske nameščence v notranjost države ter nastavljali čisto nove ljudi, ki niso poznali potreb krajev in prebivalstva. Dandanes je nastavev občinskega komisarja samo izreden ukrep, kadar občinski svet zaradi preraznolikih sestavnih delov ne more uspešno upravljati občinskega gospodarstva. Tudi v Trstu so povzročile sedanje stanje občinske volitve dne 27. maja lanskega leta, v katerih ni nobena večja skupina dobila absolutne večine in je bilo že takrat jasno, da bo težko prišlo do sporazuma med novimi svetovalci.

Ker je prefekturna nadzorna oblast veliko bolj pozorna pri občinah, ki jim mora država kriti milijardne primanjkljaje, kot je to v Trstu, zato uprava po komisarju ne pomeni velike spremembe. Odpadli bodo seveda strankarski prepiri občinskih svetovalec na dolgotrajnih sejah, nadomestile pa jih bodo časopisne polemike tako, da bo javnost več ali manj kljub temu obveščena o tem, kar se godi na občini. Namesto predstavnika neke stranke bomo imeli na občini od države postavljene uradnike, ki je več svojim poslom in se mu ni treba bati, da se bo bal zameriti svojim volivcem.

Zato pozdravljamo novega občinskega upravnika g. dr. Mattuccija z nado, da bo njegovo poslovanje občini samo v korist, ter mu pri delu želimo kar najboljši uspeh.

Ko se poslavljamo od dosedanjega g. župana in občinskih odbornikov, moramo sicer reči, da se v marsičem kot Slovenci nismo mogli strinjati z njih poslovanjem.

Posebno ne zato, ker ni bilo nobenih pozivov, da bi se v občinski upravi začel izvajati manjšinski statut. Niti tega niso dosegli naši svetovalci, da bi se po našem največjem pisatelju Cankarju imenovala ena majhna ulica, da bi se ta mož pogosto zahajal predavati v tržaška predmestja. Želimo dosedanjemu g. županu in odbornikom mnogo uspehov na drugih področjih.

Novo nastali položaj bo moral po predhodnem pravoreku državnega sveta (Consiglio di Stato) s posebnim dekretom potrditi predsednik republike, ko bo končno razpustil občinski svet ter imenoval izrednega komisarja. Ta bo moral potem v teku treh mesecev ali vsaj ne pozneje kot v šestih mesecih razpisati nove občinske volitve.

Sv. Ivan

Kot v ostalih mestnih in predmestnih župnijah, bo tudi pri nas sv. misijon, in sicer od 13. do 27. oktobra, to je 15 dni. Slovenski misijon bo vzporedno z italijanskim, toda s posebnim urnikom. Na tri nedelje, to je 13., 20. in 27. oktobra bodo govori med običajno slovensko službo, božjo, to je ob 7., 10. in 15. uri. Ob delavnikih pa bodo govori ob 6.30 in ob 20. uri. Stanovski govori bodo prve štiri dni vsakega tedna ob 21. uri. Obiski bolnikov bodo prve tri delavnice. Posebne pobožnosti bo imela tudi šolska mladina osnovne šole in srednjih šol, ki so v novem šolskem posloju za župno cerkvijo. Misijon

Doberdob

21. septembra nas je zapustil Rajmund Gergolet, dober, delaven in veren mladec ter dober kolesar, in odšel z drugimi v Avstralijo. Težko se je ločil od domačih, pa tudi od vaških fantov, ki so mu v slovo peli dolgo v noč. Želimo mu srečno pot, delo in zopetni povratek.

V nedeljo 29. sept. je bil krst malega Darkota, sinčka pokojnega Marija Perica s Poljan, ki se je pred tremi meseci ponesrečil pri delu. Nebeški Oče naj po lepem dečku tolaži ubogo vdovo!

Mrzlo vreme je marsikateremu gospodarju preprečilo trgatve, močna burja pa meče po tleh še nepotrgano grozdje. Pa tudi precej bolnih je, ki tožijo zaradi ščegetanja v grlu, glavobola in nenadne vročine. Najbolj pogumno vztrajajo do sedaj otroci. — Bog ne daj kaj hujšega!

SLOV. KAT. PROSV. DRUŠTVO
IZ GORICE

vabi na

Kulturni večer koroških gostov

ki bo v soboto dne 5. oktobra 1957
ob 20.30 v dvorani »Brezmadežna« na
Placuti.

Izum domačina

Goričan Alojz Kumar je izgotovil napravo, s katero so opremili že mnoge avtomobile. Napravo predstavlja vijak, ki ga namestijo med vplinjačem in cilindrom, tako da prihaja v cilindru mešanica zraka

bo tudi uvod v stoletnico posvetitve župne cerkve in ustanovitve samostojne župnije. O tem pa ob drugi priliki kaj več.

Tržaški otroci na Opčinah

V ponedeljek popoldne so se zbrali otroci iz Trsta in tržaške okolice na skupno zborovanje ob začetku šole. Udeležili so se ga otroci, ki so vpisani v Marijin vrtce in ki obiskujejo nedeljski krščanski nauk.

Vreme ni obetalo preveč dobro, a vseeno se je zbralo nad 200 otrok v openski župni cerkvi. Gospod dekan jih je lepo pozdravil in se jim zahvalil, da so se odzvali njegovemu vabilu za sestanek. Navduševal jih je, naj pridno zahajajo k tedenskim sestankom in naj pritegnejo še druge zraven. — Po blagoslovu smo odšli v dvorano v Marijanišču, kjer je bil na vrsti dolg in pisan spored. Vsaka skupina je pokazala kaj zanimivega: deklamacije, petje, prizori, simbolične vaje. Neverjetno, kaj vse znajo naši otroci! Nazadnje so se zahvalili ob »Topolinu«. — Ko smo se razhajali, smo sklenili, da bomo še kdaj med šolskim letom prišli skupaj!

Peče

Prihodnjo nedeljo, prvo v oktobru, bo zaključna pobožnost na Pečah v Glinjsčici pri Boljuncu. p

Popoldne se bo darovala sv. maša ob 4h; sledila bo procesija z Marijino podobo do župne cerkve. V »Gorenjem koncu« se bodo prižgale lučke.

Pobožnost se bo zaključila z govorom, zahvalno pesmijo in blagoslovom.

Letos je vse grozdje že pospravljeno, zato naj domačini pridejo v še večjem številu.

Naj Marija blagoslovi vse pobožne romarje!

in hencinskih hlapov bolj enakomerno porazdeljena. Motor deluje na ta način mnogo bolj in porabi manj goriva.

Čipkarska šola

V Gorici v ul. Morelli 39 se je začelo vpisovanje v čipkarsko šolo za šol. leto 1957-58. Pouk se vrši popoldne 4 ure tedensko, razdeljen v 3 tečaje: za ljudsko šolo, za srednjo šolo in za one, ki so šolo dokončali. Traja 3 leta in je brezplačen.

Odlikovanje goriškega meščana

Predsednik republike je podelil častni naslov viteza (Cav. Uff. nell'ordine al merito della Repubblica) g. Gelindu Della Longa, predsedniku goriške podružnice A. N.F.I.M.

Gospod Della Longa je že dolgo let član vodstva goriške UNITALSI in škofijskega odbora za izseljenke. Med vojno je izgubil edinega sina, ki je padel v Benečiji v boju z Nemci. — G. Della Longa tudi naše čestitke.

Iz Beneške Slovenije

KOLIKO REZIJANOV JE PO SVETU

Rezija šteje približno 10.000 prebivalcev. Od teh jih živi 7.000 v tujini in samo 3.000 doma. Iz tujine jih prihaja na jesen domov le okoli 500, ostalih 6.500 pa je prevzelo tuje državljanstvo ali pa so se za stalno izselili iz domače zemlje.

Največ Rezijanov živi v Avstriji in sicer

okrog 2 tisoč. Preselili so se tja že pred prvo svetovno vojno. Ostali so raztreseni po raznih evropskih državah od Francije, Luksemburga, Madžarske in Jugoslavije do Romunije, Holandske in Rusije.

Rezijani po svetu se povečini ukvarjajo z malim obrtništvom in niti eden ni zaposlen v rudniku. V Avstriji na primer, so vsi mali slaščičarji, branjevci in škarjebrusi Rezijani.

Kljub temu, da je Rezija izgubila veliko svojih ljudi, se število prebivalstva iz leta v leto veča. Lansko leto je naraslo za 80 duš.

Letošnje poletje je obiskalo Rezijo veliko število turistov. V vseh poletnih mesecih so bili vsi hoteli, gostilne in nekatere privatne hiše zasedene do zadnjega kotička. Večina letovisčarjev je bila iz Trsta in Vidma, nekaj pa jih je bilo tudi iz drugih italijanskih mest, celo iz Rima.

OBLICA. — ČUDEŽNA RESITEV

V nedeljo 15. 9., na god Žalostne M. B., po deseti maši, ko so se vračali ljudje domov, so se mošeje iz Ravne, ki je oddaljeno pol ure od župne cerkve, poslužili kamiona in se peljali proti vasi Ravne domov. Vsi so bili veselo razpoloženi, saj so se pomudili prej v gostilni.

Kar naenkrat, nekako sredi ceste, ki pelje iz Oblice v Ravne, prične kamion drčati navzdol po strmem bregu. Med potniki je nastala silna panika: nekateri so se resili še ob pravem času, druge je kamion metal pred se v kostanje, kjer so si razbili glave, polomili ude.

Vsi so prepričani, da se morajo zahvaliti starogorski M. B., katere podoba je visela v kabini kamiona, če se niso vsi ubili. Celotni šofer in njegova dva spremljevalca v kabini so ostali živi, čeprav se je kabina vsa razbila. Tudi Vincenc Predan, cerkveni ključar, je ostal živ, četudi je padel kamionu pod kolesa.

Na obupne klice ranjencev so pritekli domačini in tudi g. župnik. Vsi so pomagali, kakor so mogli, g. župnik je najbolj ranjenim podelil sv. zakramente za umiranje. Vendar mrtvega ni bilo nobenega. Z avtoambulanco so najbolj ranjene prepeljali v Čedad v bolnico. Tam je na rani umrl Perin Predan, ki si je prebil lobanjo. Vsi ostali so se izmazali brez hujših posledic.

Ponesrečenci so sklenili, da v znak hvaležnosti starogorski M. B. hočejo postaviti kapelico njej na čast na mestu, kjer se je zgodila nesreča.

Drugi dan po nesreči je prišel v Oblico senator Pelizzo, ki je obiskal družine ponesrečencev in jim obljubil, da jim bo preskrbel podporo, zlasti vdovi umrlega Perina. Sam je tudi plačal stroške za prevoz umrlega Perina iz Čedada domov. Domačini so prispevali ostale stroške. Tudi poslanka gospa Selan je izrazila osebno sožalje družinam.

ŠOLSKI IZIDI

UČITELJSKI USPOSOBLJENOSTNI
IZPIT V GORICI

Bauzon Edvard, Frandoli Marija, Lavrenčič Milena, Lavrenčič Ada, Leban Borut, Leopusec Ana, Lutman Eda, Radetti Virgilij, Simiz Lea, Tomasino Roman, Zotti (Cotič) Virgilij, Feri Anton (privatist).

ZRELOSTNI IZPIT V GORICI

Ferletič Ivan Karel, Rijavec Marija, Primosić Karel, Stigari Boris, Vodopivec Davorin (privatist). — Vsem naše čestitke!

IZ TRSTA

V jesenskem roku so izdelali naslednji dijaki in dijakinje:

Na Državni nižji trgovski strokovni šoli V TRSTU:

Crevatin Rino, Mozetič Franc, Bandi Marta, Bandelli Karmen, Ciacchi Ana Marija, Caucci Lavra, Gorian Nela, Kobal Concetta, Milocco Helena, Milost Liličana, Podgornik Marija Magdalena, Rupil Magdalena, Saksida Marija, Zeriali Julijana.

Sv. maša za otvoritev šolskega leta 1957-1958 bo 5. oktobra 1957 ob 8.30 v cerkvi pri sv. Ivanu.

Na Državni nižji industrijski strokovni šoli

V TRSTU:

Barini Julijan, Cherti Ivan, Corda Ivan, Crevatin Rajmund, Furlani Fulvij, Gombi Lucijan, Likon Aldo, Peric Julijan, Sahar Lucijan, Saražin Amedej, Veglia Ivan, Zigon Karel, Zupančič Jurko, Kainradl Silvana, Serli Marija, Zeriali Vanda.

OBVESTILA

RAVNATELJSTVO Nižje srednje šole (gimnazije) in ravnateljstvo Strokovne šole sporočata, da se novo šolsko leto prične v ponedeljek 14. t. m. s šolsko mašo ob 10. uri.

Dijaki teh dveh šol naj se zberejo ob 9.30 na šolskem dvorišču v ul. Randaccio, od koder pojdejo v spremstvu profesorjev v stolnico.

K tej maši so vabljeni tudi starši dijakov.

RAVNATELJSTVO slovenske Nižje srednje šole v Trstu obvešča, da bo začetna šolska maša v ponedeljek 7. oktobra ob 9. uri v cerkvi pri sv. Jakobu. Tu maši se bodo dijaki zbrali v šoli, in sicer prvošolci v telovadnici, ostali dijaki pa v razredih.

V NEDELJO poromajo Goričani na Peče. Odhod s Travnika ob 13.30. Vpisovanje pri g. Kleindienstu, fotografu na Travniku.

TRIDNEVNICA tretjega reda se bo vršila deloma v goriški stolnici deloma pri sv. Ivanu. Začetek v petek ob 6h zjutraj s sv. mašo in govorom v stolnici. Prav tako bo v soboto in v nedeljo. — V petek popoldne bo ob 5. uri pridiga in blagoslov pri sv. Ivanu; prav tako v soboto. V nedeljo 6. t. m. bo zaključek tridnevne ob 4h pri sv. Ivanu.

Vabljeni tudi ostali verniki.

GORISKI OKTET »PLANKA« pripravlja PEVSKI KONCERT dne 12. in 13. oktobra v Marijinem domu na Placuti. Na sporedu so umetne in narodne pesmi. Natančen spored bo v prihodnji številki.

DAROV ZA SLOV. SIROTIŠČE: Ga. Terpinova 2000; gđ. A. T. 1000; N. N. 2000; N. N. v počastitev spomina na gosposda Marija Bratuša 500; družina Mikluš ob priliki smrti preblage mame 2000 lir. G. Štekar iz Števerjana večkrat tekom počitnice raznega sadja.

Vsem blagim dobrotnikom naj Vsemogočni tisočero povrne, rajnim pa naj dodeli srečen počitek v blaženi večnosti!

ZA MARIJANISČE: N. N. iz Trsta 2000 lir. Bog povrni!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpea: trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: mgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Wilhelm Hünermann:

24

Na božjih okopih

Resnična povest prevedena z dovoljenjem založbe Herder

ZIDAR IN HUJAR¹⁾

Janez Planier, predsednik kazenskega sodišča v Poitiers, je bil zelo slabe volje.

»To je škandal!« se je jezno zadril nad orožniškim častnikom, ki je stal pred njim. »Iz zelo zanesljivega vira vem, da živi tukaj razen duhovnika Coudrina še cela vrsta drugih nezaprizeženih. Skrivajo se v mestu, v predmestjih, posebno pa v prekletem Monthernage. Sedaj pa je celo zapriseženi župnik Dodain v posebnem pismu na okrožnega poveljnika preklical svojo prisego na ustavo. Saj veste, da so ti farji najhujši sovražniki naše slavne nove države. Zato jih moramo brezobzirno pomendovati. Napačno usmiljenje tu ni na mestu.«

»Zapovejte, državljani predsednik!«²⁾ je odvrnil častnik. »Poskrbeli boste za najstrožje nadzorovanje, razumete? Predvsem morata dva miličnika stalno stražiti Joubertov most.«

¹⁾ vrsta vojakov konjenikov.

²⁾ V francoski revoluciji so odpravili naziv »gospoda«. Namesto tega so začeli rabiti besedo »državljan«, češ, gospodov ni več; vsi smo enaki. obdržalo se to ni.

»Zgodilo se bo, državljani predsednik!«

»V Monthernage se morajo izvršiti nenadne in nepričakovane hišne preiskave zaradi nezaprizeženih v vseh sumljivih stanovanjih. Dajte to nalogo policijskemu brigadirju Carabinu. Ta je doma iz Monthernage; vedel bo, kje mora iskati.«

»Zgodilo se bo, državljani predsednik!«

»Predvsem pa mi pazite na Coudrina, ki hodi okoli preoblečen kot berač. Saj bi moral res biti s hudičem v zvezi, če bi ga ne ujeli.«

»Zgodilo se bo, državljani predsednik!«

Drugo jutro je Peter Coudrin baš oblačil svojo beraško opravo, ko je pridrvel v sobo Martin Cordier skrajno razburjen. Zaklical je:

»Na Joubertovem mostu stojita dva miličnika. Zdi se, da čakata na vas, gospod. Ne hodite v Poitiers!«

»Vendar moram iti,« je odgovoril duhovnik. »V bolnici za neozdravljive leži nekdo, ki umira in želi, da pridem.«

»Pa naj gre pater Dodain ali pa duhovnik Desprez. Ta ima uniformo. Nihče si ga ne bo upal ustaviti.«

»Neumnost,« se je branil Coudrin. »Dobro bi pa morda bilo, če bi malo menjal preobleko. Berača bi utegnili počasi spoznati.« Malo je pomislil, potem pa je nadaljeval: »Čuj, fant! Tvoj oče je vendar zidar, ali ne?«

»Da, seveda je!«

»No, potem pa moram stopiti k njemu.«

Stražnika na Joubertovem mostu sta se temeljito dolgo-

časila, kot je kazalo.

»Prav nič zabavno ni biti v tem hudičevem mirazu tukaj za stražo,« je godrnjal eden in cepetal z nogami.

»Prav imaš, Jaka! Zabava to ni. Če pa farja ujameva, dobiha bučko žganja in tega v tem mirazu ne bo kazalo zametati.«

»Če pride, nama ne bo mogel uteči. Spoznala ga bova v njegovi potepuški noši.«

»Tiho, nekdo prihaja.«

»Neumnost! To vendar ni berač. To je zidar.«

Res jo je mahal po mostu mož, oblečen kot zidar. Mirno je poživigaval sam pred sabo. Na rami je nesel leseno korito za malto. Dobrodušno je pokimal miličnikoma v pozdrav in hotel naprej. Tedaj pa je eden izmed stražnikov zaklical:

»Hej, državljani! Ali nisi morda videl v Monthernage nekega berača, ki hodi okoli?«

»Berača?« se je zidar začudil. »Nobenega berača nisem videl. Ali je v naši slavni republiki sploh še kaj beračev?«

»Zdi se mi, da se hočeš iz mene delati norca,« je zarečal vojak jezno. »Poberi se!«

»No, pa brez zamere! Saj že grem,« se je zarežal zidar in šel žvižgaje čez most v Poitiers, kjer je zavil po cesti proti bolnici za neozdravljive.

Policijski brigadir Carabin je stopil v trgovino z zelenjavo gospe Bernardove. Ta se je silno prestrašila, ko je ugledala moža v uniformi. Nato pa se je veselo nasmehnila, dala brigadirju roko in rekla:

(Nadaljevanje)